

Varför protesterar vi inte?

Hur kan vi tiggande acceptera den uppgörelse som träffats mellan arbetsgivare, fack och industrin om att huvudmannens godkännande krävs för att vi ska få gå på viss utbildning, även om den ligger utanför vår arbetstid eller till och med infaller på semester eller lediga dagar. Jag kan acceptera att arbetsgivaren vill ha kontroll över vilka utbildningar och vilken information jag deltar i på betald arbetstid. Likaså över sådant som innebär kostnader för honom. Jag kan däremot inte acceptera den livegenskap som det innebär att arbetsgivaren skall kunna bestämma vad jag gör på min fritid så länge man inte kan visa att det inverkar menligt på mitt arbete.

Varför skall arbetsgivaren bestämma vilken information jag vill ta in via möten, föreläsningar m m? Blir då inte i logikens namn nästa steg att han också skall kontrollera vilka tidskrifter, böcker eller vilken reklam jag läser och hämtar information ifrån, eller är den informationen inte lika farlig?

Kontrollsamhälle!

Jag vill uppmana till diskussion och

Kommentar:

Garanti för oberoende

Mellan Landstingsförbundet och Läkemiddelsindustriföreningen (LIF) träffades 1997 Avtal om information och utbildning.

Syftet med avtalet är att säkerställa dels att samarbetet mellan läkemiddelsindustrin och sjukvården sker på ett ansvarsfullt och meningsfullt sätt, dels att samarbete, information och utbildning genomförs på ett sådant sätt att parternas ställning i förhållande till varandra ej rubbas eller kan ifrågasättas på sätt som krävs i gällande författningar och förutsätts från etisk synpunkt.

För detta har det bedömts som nödvändigt med en reglering av sådana situationer när information och utbildning arrangeras och bekostas av företag som även tillhandahåller produkter som deltagarna använder sig av eller kan använda sig av i sin anställning. Reglering i avtalet har därför bl a stannat vid att produktinformation samt terapiinriktad utbildning och/eller vetenskaplig sam-

protester mot detta steg in i det totala kontrollsamhället. Läkaryrket är av hävd ett fritt yrke där det mesta av ny kunskap inhämtas av den enskilde läkaren på det/de sätt denne finner mest lämpligt och passande. Det steg som nu tagits bort från denna väg är mycket farlig och det är för mig ofattbart att vårt fack stillatigande kan acceptera detta.

De bortförklaringar jag fått höra från en fackligt högt uppsatt person, som menar att t ex en Volvo-anställd inte kan tillåtas arbeta hos Saab på sin fritid, skulle vara att jämställa med ovanstående tycker jag är totalt inadekvat. En mer adekvat jämförelse är i så fall att en Volvo-anställd inte skulle tillåtas äga eller ens åka i en Saab. Det inser väl alla hur något sådant skulle uppfattas.

Nej! Dags för civil olydnad tills detta olyckliga och i mitt tycke även antidemokratiska (tankarna går till det gamla feodalsamhället eller öststaterna) beslut rivits upp och ersatts med ett avtal mer i tidens anda som då också kan accepteras av alla berörda.

Christer Kjerling

specialist i allmän medicin, Fjärås

mankomst finansierad av läkemedelsindustrin måste samordnas med företrädare för sjukvårdshuvudmannen. Information eller utbildning som finansieras på annat sätt berörs ej av avtalet. Synsättet överensstämmer väsentligen med vad man normalt tillämpar också i andra branscher när det gäller förhållandet mellan nyckelpersoner i företaget och företagets leverantörer.

Under 1998 har diskussioner förts mellan Läkarförbundet och LIF om en direktöverenskommelse i samma ämne med syfte att samarbetet mellan läkarkåren och läkemedelsindustrin skall ske på ett sådant sätt att parterna i förhållande till varandra intar den oberoende ställning som förutsätts i gällande lagstiftning och som från etisk synpunkt är ett oavvisligt krav.

Margareta Berg

förhandsjurist,
förhandlingsavdelningen,
Sveriges läkarförbund

Glöm inte stetoskopet!

I översikten om njurartärstenos [1] påpekar författarna att huvudproblemet inte är behandlingen av renovaskulär hypertension utan i stället att leta rätt på patienter i hypertoni populationen som har renovaskulär sjukdom lämpad för PTA-behandling.

I denna sällningsprocess är det viktigt att poängtera stetoskopets betydelse. Ett högfrekvent blåsljud på platsen över njurartären inger misstanke om en njurartärstenos. Det hörs bäst med stetoskopet djupt nedtryckt ungefär tre centimeter från naveln snett uppåt och åt sidan. En del föredrar auskultation på ryggen.

En enkel och billig undersökning som auskultation över njurartärerna kan bidra till att minska sjukvårdskostnaden genom att man undviker dyrbara och onödiga undersökningar. Rutinmässig auskultation över njurartärerna på patienter med hypertoni bidrar till att hålla diagnosen njurartärstenos i minnet, liksom palpation av ljumskartärerna hjälper till att komma ihåg coarctatio aortae.

Ett enkelt och billigt undersökningsinstrument som stetoskopet är ett värdefullt och kostnadsminskande komplement i dagens sjukvård – under förutsättning att man vet att hantera det på rätt sätt.

Bengt W Johansson

docent, hjärt-lungkliniken,
sektionen för kardiologi,
Universitetssjukhuset MAS,
Malmö

Referenser

1. Jensen G, Zachrisson BF, Volkmann R, Aurell M. Njurartärstenos – underskattad orsak till hypertoni och njursvikt? Läkartidningen 1998; 95: 4068-74.